

ТРИ ЦЕНТИ. РІК ХІІ. Ч. 5. Джерси Сіті, Н. Дж., Лонедоук, 9 січня 1933.

VOL. XII. No. 5. Jersey City, N. J., Monday, January 9, 1933. THREE CENTS.

**ЦІЛА АМЕРИКА СУМУЄ НАД ГРОБОМ
КУЛИДЖА**

ВАШІНГТОН. — З усіх сторін Америки і світа доходить відомості про те, що несподівана смерть буюшого президента Калвіна Куліджа викликала всюдю загальний жалю.

Конгрес відложив свої наради, а президент Гувєр проголосив 30-денну офіційну жалобу. А разом з тим піднялися численні гомоси ріжних визначних осіб, ріжних партій, у яких підносилу особу Куліджа, його характер та його заслуги для держави.

Всі американські часописи переповнені ріжними відомостями, в котрих відбивається ціле життя Куліджа, яке вважають типичним життям дійсного Американи.

Еру його правління називають найщасливішою, бо вона прийшла по бурливих воєнних часах і принесла Америці спокій і небували доброту.

Розповідають про нього теж анекдоти, які зв'язані головню з його мовчавістю.

ЖАЛОБА НЮЙОРСЬКОГО СТЕЙТУ.

ОЛБАНІ. — Говєрнор Лімен проголосив 30-денну жалобу в стейті в пам'ятю помершого буюшого президента Куліджа. Бувший говєрнор Рузвєлт, а нововибраний президент, заявив, що він прямо потресив наглою смертю Куліджа, котрий положив такі великі заслуги для нації й відійшов у часі, коті ше був у сілї віку. В подібний спосіб висловився теж і бувший говєрнор Смит, котрий в останніх часах працював дуже часто разом з Куліджом.

**ГРН ВІДГРОЖУЄТЬСЯ ГЕНЕРАЛЬНИМ
СТРАЙКОМ.**

ВАШІНГТОН. — Вільєм Грін, президент Американої Федерації Праці, знізав перед сенатським судейським підкомітетом у справі 30-годинного тижня праці. Він заявив, що промисл мусить завести скорочений час праці, щоби в той спосіб допомогти ліквідації безробіття. Він доказував, що коли би прийняти скорочений час праці в цілїм промислі, то можна бад роботу 6,500,000 безробітних. Самі мануфактурні фабрики могли би дати роботу новим 1,800,000 робітникам.

Та цього не хочуть розуміти ріжні консервативні промисловці. І тому, говорив Грін, треба й до цього змусити силою. На те є одна рада: страйк. Це є одинока робітнична зброя і за неї робітничство возьмється і в тім випадку. Якщо промисл не схоче по добрій волї згодитися на заведення 30-годинного тижня праці, то буде змущений до цього зорганізованим робітничством при допомозі генерального страйку.

МІСІС РУЗВЕЛТ ПРО ПАТРІОТИЗМ.

НЮ ЙОРК. — Місіс. Френклін Рузвєлт, жінка нововибраного президента, говорила в "Віменс Сіті Клоб оф Ню Йорк" про "нові обов'язки молодой генерації".

В тім викладі торкнулася місіс Рузвєлт справи патріотизму. Вона скритикувала те вивчання, яке каже глядіти на рідний край завжди з тої точки, що щоб він не зробиш, він має бути завжди працьотий. Вона вимагала від учителів іншого способу інформування американої молоді про чужі краї й народи та про їхню історію. Бо саме тепер важко многим Американим розв'язувати декі важні проблеми, бо вони не ознакомлені зі світом.

Місіс Рузвєлт говорила далі про потребу бути молодій генерації більш чесною щодо розуміння слова "патріотизм". І не добре вчти молодю, що рідний край славний, великий чи найбільший, найчесніший; а краще казати, що нашим бажанням є зробиш, рідний край найкращим, славним і благословним. "Бути дійсним патріотом, говорила місіс Рузвєлт, є дуже часто тяжче ніж умерти за вітчизну на полю битви. Місіс Рузвєлт віддала пошану погибшим героям, але додала, що в майбутньому прийдеться рідко йти тими самими шляхами, якими ступали ті, що їх називаємо героями. Бо в майбутньому повинні ми боротися за справедливу справу і за те, щоби рідний край поступав чесно й справедливо. І треба глядіти на свій нарід як на той, що є одним з багатьох у великій родині народів світа.

ДІСНІ ВЕТЕРАНИ НЕ НАТИСКАЮТЬ НА УРЯД.

НЮ ЙОРК. — Це тільки "професійні герої" хочуть витиснути з державної скарбниці останній долар, не зважаючи на невідрадне економічне положення краю. А дійсні ветерани не натискають на уряд і не домагаються виплати ветеранського бо-нуса в готівці. Таке говорив полковник Джуліус Адлер, пояснюючи принципи, на яких основано "Американ Ветеренс Асоціяшен".

РОЗІГНАЛИ КОМУНІСТИЧНУ ДЕМОНСТРАЦІЮ.

НЮ ЙОРК. — Поліція розігнала групу яких 500 комуністів, що хотіли демонструвати перед по-мешканням нововибраного президента, Френкліна Рузвєлта.

**УКРАЇНСЬКА ПРОГРАМА НА
РАДІО.**

Заходами підприємства "Ukrainian Radio Sponsors, Inc., 445 E. 9 St., New York City, відбудеться в неаляу, 8-го січня 6. р., в год 3.05 пополудню святочна програма зі стації WWRL, 1500 к.с.

В першій частині цієї програми будуть комки, співані членами "Хору Української Молоді" в Брукліні, під проводом їх учителя гр. В. Савішкого.

Другу частину виконає "Українська Соціальна Орхєстра" з Ню Йорку, під проводом дир. О. Даніловича. Анонсує гр. П. Задорєцький.

**ЗАПЕРЕЧЕННЯ ЛІЦІА-
СЬКОСТІ.**

Один з українських батьків, Ст. Гладілович із Дрогобича, помістив у львівському "Новому Часі" таке зажелання: В парі з патріотичною молитвою шкільної дівчини йде примусова лектура з польської мови по наших гімназіях. Що польська література богата в зразках творів, правда. Що зразком історичної повісті є трилогія Сенкевича, про це також не може бути двох гадок. Але що там в першій частині є річ, ображаючи наш почування до живого, про не знає дуже добре кожний інтелігент. Поляк у Крайшє. Є там глорифікація відступництва, є там пониження нашого лицарства, є там одним словом, "дженсрація", поєннена дуже діяльною в нашу некорист. Лектурою цею не повинно чутисявша нашої шкільної молоді, хочби через саму лицарськість, так високо звеличану самим урядом згаданого твору.

Нам байдуже, якщо Польок доведеться відтам, що Хмельницький був безхарактерним лицем, що козацькі полковники були негартованими ватажками, що казачі козацька структура була неморальна та некультушна, а найпопулярніші козацькі думи поєнствали під впливом мурдобити. Запо-рожців диним Тугайбеєм. Значить не сміє бути байдужим нам це, як наша дитина про-читає того роду фантазі та як їй ніжку душу стріє у школі пониження народовой гордості, вроджені кожній людині, без огляду на це, чи вона є го-рожакомин першою чи другою класи. Тому, якщо йде про запізнання нашої молоді з історичною повістю, можна би дитирити всяку іншу того роду лектуру, лиш не "Ogniem i mieczem" бо книжка ця, дімо мистецького укладу, будить у кожнім Українці несмак і відра-зу.

**ЗЛОДІЯ ПОДАТКОВИМ
ЕКЗЕКУТОРОМ.**

Клякка днів тому відповідав перед львівським городським судом Адам Карнаевич, обвинувачений за 56 крадежей. Карнаевич признає до трох крадежей і просив, щоби його суд звільнив, бо... його імену-вали тепер державним екзек-кутором і засуджуючий при-суд міг би йому пошкодити. Ця заява підсудного збрюла велике враження на судю, який відложив розправу для перевірки, чи Карнаевич є дійсно екзеккутором.

В КОЖІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
П ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС "СВОБОДА".

**БІЙКА СЛЬСЬКИХ ХЛОПЦІВ
З ТРАГІЧНИМ ЗАКІН-
ЧЕННЯМ.**

Дня 8. листопада 1932 при-був до церкви в Милитині, пов. Городок Ягалайський, церковний хор з Довгомостик, мостиського повіту, щоби зве-дичати свято св. Дмитра, яке є храмовим святом милитинської церкви. Громади Милитин і Довгомостика з собою безпосередньо межуєть, і — як це, на жалю, часто буває — молоді обох тих сусідніх сіл зі собою ворогую, а зокрема мо-лодь Милитина (в якому пере-важають Польки), часто ви-ступувала біляк з молодю Дов-гомостик (де переважають У-країнці). Коли милитинські "Стельшій" довідалися, що до милитинської церкви прибули до-вгомостийські хористи, тоді, узорившись, прийшли під ми-литинську церкву і стали на до-рози побік церкви співати польські пісні. Це спричинило, що частина хористів вишла на дорогу, а тоді "стельшій" почали білку. В часі білки хтось ударив стельшу Степа-на Кокоруду з Милитина так сильно ногом у груди, що цей на місці скінчив життя. Як пі-допозріло в убивстві арешту-вали Михайла Бідака з Довго-мостика, якого вини потвер-джують "Міська "стельшій". Ходить чуття, що декі круті робили заходи, щоби Бідака поставлено перед нарід суд.

**КАРАЮТЬ ЗА ЧИТАННЯ
"НОВОГО ЧАСУ".**

Дня 17-го листопада в год 5. веч. у доміні кооператив в Насастові (повіт Тернопіль) читали члені цієї кооперати-ви, а то Гриць Куріра, Андрій Прощини, Михайло Ковали-шин, Михайло Мірюцький і скелпарк Текля Пащин, часо-пис "Новий Час" з дня 17-го листопада 1932. Через увесь час читання цього часопису став під викон кооперативу постеруноків Адамшин і підчас читання декільх статей аєств до кооперативу зі сло-вами: "Я вам дам Україну! Ви мислите, же ту Україну, ви гайдамаки, бандити". Відтак же постеруноків арешту-вав усіх згаданих членів ко-оперативу і відправив їх на постерунок. Там почав коман-дир постеруку "переслухувати" всіх арештованих з криком "гайдамаки, бандити, я вам дам Україну, я вам замкнен кооператив і читальний". А ко-ли переслуханий заявили, що во-ни читали цензурований часо-пис, командир кричав "такіх газет читати гласно не во-льно". По переслуханню прики-нув собі цей командир же од-ного постерунокового, Янчу, і той виводив арештованих на терний коридор постеру-ноку. Одного з них, а то Михай-ла Мірюцького, тяжко побив, а до всіх кричав: "я ці дам Україну, же як спучиш!". Кі-нець кінем "до переслухуван-ня" згаданих членів коопера-тиву відпустили додому у год-ні 10 веч. однак командир на-ложив на кооператив кару в 500 з. сол. за те, що там чи-тали голосно "Новий Час".

**ЩЕ ОДИН "ГРАФ" — ОШУ-
КАНЕЦЬ.**

На летничім полі в Ньюрку. Н. Дж., придержали детектив "графу фон Бізюва", що при-їздив літаком з Монреалю. Кажуть, що він називається Ганс Декхов і є фальшивимко-паперовим грошей. В Монре-алю "пущив в обіг \$30,000 фальшивих доларів. Наразі не знайшли при нім нічого ко-промітного.

**"ВИГАНЯЛИ ЧОРТА"
БУКАМИ.**

В німецькій місцевості Рос-содор біля Франсфурту над Майном трапився такий випад-ок, що члени одної релігійної секти побили палицями до не-дритомості 19-літню дочку одної вдови. Ця дочка хоріла на падачку, а члени згаданої секти казали, що її лихий опу-зав, отже вилізи його виган-яти при помочи палок. Ше цікавила та обставина, що би-ти свою дочку помагала-сек-тарям під рідну матір. Тим ви-падом зацікавився прокураторський власті.

**ЗАМІСЦЬ МЕРІЯ — КОМУ-
НІСТИЧНА БІБЕЛА В ТРУНІ.**

Село Доминца над польсько-совєтським кордоном має чи-закую сенсацію. Останнім ча-сами відбулося там кілька по-хоронів, хоч у селі ніхто за-цей час не вмер. Цими та-емничими похоронами заціка-вився власті. Виявилось, що ці похорони урядили комуні-сти, які в трунах перевозили з Совігів до Польщі комуні-стичну агітаційну літературу. Поліція арештувала 6 осіб, які брали чинну участь у таких "похоронах".

ТЕРЦІЯН ПОЛІТИК.

До української державної гімназії у Львові при вул. Са-піги прийшов громадянин Л. На сходовій клітці гімназії звертається до нього по поль-ській терціїні і подає книжку для зголошення сторін. Коли громадянин Л. запитав терція-на, чому він говорить по поль-ській до сторони, що зверта-ється до нього по українській, то терціян розкричався: "Хоч-ки те єст ваще гімназієм, але тутай не саме биш політи-ка. Літнього має право мувіш по польську".

ЗАСУД ЗА ХАПВІНСТВО.

Перед роком наробила бага-то шуму справа підкуства хе-мічного знання магистрату в Чернівцях, д-ра Балабанчу, що його давали хабаря черні-воцькі фабриканти содовий фабрики, виступив злого-мислї поліційний інспектор Пігала і всіх заарештував. Тепер засудив їх усіх трибунал у Чернівцях на кару по три тижні арешту.

ХЛІБ З РОЗДИНОК.

В Греції випликатимуть вие-додати хліб з сусених розди-нок. Так рішили два грецькі міністерства: фінансів та ви-східних справ. Згаданих міні-стерств сподіваються, що та-ким чином Греки зужитують 15 мільонів фунтів роздинок, які годі тепер продати, а тим-самим не потребуватимуть і-мпортувати до країни стільки мільонів фунтів мук з загра-ниці, отже й дешо грошей за-ощадять. Чи надія грецьких міні-стрів сповніться — побачи-мо.

**ПАЛАТА ВОЮЮЧОГО
АТЕІЗМУ.**

У казанському соборі в Ле-нінграді улаштовано -новий протирелігійний музей. Одна з найбільших святостей буювшої Росії — ікона казанської Бо-гої Матері виставлена там як експонат. Офіційна назва цьо-го музею звучить: "Всесоюз-ний музей святостей релігії". Ле-нінградська "Правда" називає цей музей палатою воюючого атеїзму.

**СОТКИ ТИСЯЧ КИТАЙЦІВ ТІКАЮТЬ
ПЕРЕД ЯПОНСЬКОЮ НАВАЛОЮ**

КИТАЙ ДОМАГАЄТЬСЯ ВІД ЯПОЇНІ ЗВІЛЬНЕННЯ
МІСТА ШАНГАЙКВАНУ.

ШАНГАЙ (Китай). — З Чайнангтав доносить, що в цьому районі йде жвава перестрілка між японськими та китайськими військами, які займають боеві позиції здовж ріки Ші, що протікає між цим містом та Шангайкваном. Японці все підсилюють свої війська та готуються відбити китайський контр-наступ. Китайці сподіваються, що Японці підуть далі на територію північного Китаю, а тому мирне населення десятками тисяч кидав свої місця й стараться пробратися як можна далі на південь, щоби не попасти під японську окупацію, якої Китайці дуже бояться через японські жорстокості.

Влада говорить, що з північного Китаю вже вирушили на південь більше як 100,000 Китайців. Японці тікають, як тільки можуть, на Тянцзин та в напрямі на Шангай. Японський генерал Корато На-камура відмовився говорити з делегатами від бую-шого правителя Манджурії, що тепер командує вій-ськами в північному Китаю, маршала Ченг-Сю-Ліан-жа, бо Японія вважає його винним у повстаннях у Манджурії та в організуванню опору в провінції Джего.

Японське командування сподівається, що про-вінція Джего не буде далі, сепаруватися від Ман-джурії, бо після захоплення Японіями Шангайк-вану боротьба Джегоду проти Японців безнадійна. Тимчасом нанкінський уряд домагається від Японії негайної евакуації Шангайквану та взагалі північ-ного Китаю.

КИТАЙ ВІДКЛИКЕ СВОГО ПОСЛА З ЯПОЇНІ.

ЖЕНЕВА (Швейцарія). — В колах Ліги Націй стало відомо, що коли Японія на домагання Китаю не виведе своїх військ з північного Китаю, то на-пкінський уряд відкличе свого посла з Японії. Таким чином Китай опиниться у воєнному стані з Японією. До цього часу лише Японія виявляла свою агресив-ність і фактично веде війну проти Китаю, не прого-лошуючи її, а з відкликанням посла можна споді-ватися, що Китай формально проголосить війну Японії.

В колах Ліги Націй тепер думають над тим, як недопустити цих двох членів Ліги Націй до фор-мального проголошення війни, що не більше пі-дкре авторитет Ліги Націй, який і без того не має великого значіння в полагоджуванню міжнародних спорів.

МЕК ДОНЕЛД УРАЖЕНИЙ СМЕРТЮ КУЛИДЖА.

ЛОНДОН (Англія). — Коли Мек Донелда по-відомили про смерть Куліджа, то він був дуже вражений цю вісткою. Негайно післяв телеграму до дружини Куліджа й до Вашингтону, скла-даючи свою кондолєнцію та жалю з приводу тяжкої втрати.

Англіська преса присвятила багато статей Ку-ліджови, як особі, підкреслюючи те, що він був представником уже вимираючого ліпшого покоління Америки.

**ФРАНЦУСЬКІ ПОЛІТИКИ ВИСЛОВЛЮЮТЬ ЖАЛЬ
ЗА КУЛИДЖОМ.**

ПАРІЖ (Франція). — Майже всі визначніі французські політичні лідери висловлюють жалю з приводу смерті Куліджа, якого у Франції вважа-ють принциповим, чесним політиком і конст-руктивним державним мужем.

Таку саму оцінку дають Куліджові в Берліні, Римі та в інших державах Європи. Підкреслюють усі, що Кулідж не знав Європи й навіть не хотів пізнати її, але до європейських справ прислуху-вався й ставився з чутливістю до європейських ро-дів та старався не обтяжати тяжкого стану Ев-ропи суворими американськими вимогами.

ЗАВЗЯТА ВИБОРЧА КАМПАНІЯ.

ДУБЛІН (Ірландія). — Вже почалася завзята передвиборча кампанія, в якій борються головню дві партії: теперішнього президента Де Валери та бую-шого президента Косгрейва. Де Валера заявляє в своїх промовах, що голосувати на Косгрейва знач-ить голосувати на Британію. Косгрейв твердить, що політика Де Валери безоглядної економічної боротьби з Англією привела ірландське селянство та робітничство до повної руїни.

Деякі кандидати до парламенту заявляються за необхідність примусити північну частину Ірландії (протестантську, що лишається поза межами "віль-ної ірландської держави"), прилучити до цієї держави.

ПІТЛЕР І ФОН ПАПЕН ПРОТИ ШЛЯХІХЕРА.

БЕРЛІН (Німеччина). — Газета "Теліше Рунд-шав" подає, що в Кельні відбулося таємне по-бачення між Гітлером та бующим канцлером фон Па-пеном. Предметом їх наради було обговорення пля-нів повалення уряду Шляйхера й здобуття канцлер-ства для Гітлера.

ОРГАНІЗАЦІОНА ПЕРЕПІСКА

Головна канцелярія починає розсилати аплікації про винуватих. Щоб не було замішаних і помилок, просимо уважати, щоб ті аплікації були точно відповідні, підписані і разом зі старою грамотою звернені до головної канцелярії. Ті аплікації будуть становити дуже важкий документ і тому на них не може бути ніяких заміток, уклад або перепіски. Для цього треба вживати особного паперу. Хто загубив або знищив стару грамоту і при винятку зверненні її не може, мусить зробити про це заяву і ту заяву, підписану членом і урядниками, замість грамоти до аплікації додати. Того завою уважати за гублену грамоту.

В справі оголошенні про продовження забезпечення (Екстендінг Ішуренс) в існуючих уже нових ролах, як також після таблиць 2-гої в молодечім департаменті, повідомлення, що на надісланих грамотах будуть зроблені ствердження речення їх продовження і звернені на руки секретаря у же в найближчій часі. Інтересовані остаються дадше о забезпеченні на нові суми без вкладок, а на їх грамотах буде повідомлено, доки такіх час продовження буде тривати, після того, як їх таблиці показують.

Члени, котрі повернули до головної канцелярії таблиці, реформою для них призначені, а ріжними дописами і домаганнями пояснені, звольте прийняти до відома, що головна канцелярія тих таблиць удруже пошлати до них не буде. Табелі для всіх членів знаходяться в книзі, яку має кожний відділовий секретар. І до відділового секретаря треба звертатися членам за показання своїх таблиць, а за всіма іншими поясненнями. Безпосередньо перепишк членів з головною канцелярією, з причин від головної управи незалежних, муситься на цей час застановити. Просимо Секретарів і всіх відділових урядників, щоб тим зайнялись.

Підчас теперішнього безробіття, а головно в часі задержання півнів реформи, головна канцелярія не лише мала більше перепіски як за попередніх цілих 38 років, але й двері головної канцелярії майже не заперилися, а телефон не перестав дзвонити.

Перепишкою в органі вдалось досягнути більше ніж коли б вельо індивідуально, тади безперечно, що ця перепіска багато привадила помігала. Особисті відвідини головної канцелярії могли були дати користь одиначим, але були би менше корисні для урядників, а для загалу були навіть у многих випадках шкодили, бо забирали би багато часу й енергії, які в таких навалі праці треба було на загаль членів розділити. Як у перепишці, так і в особистих відвідинках брали участь не лише члени і урядники з конешності, але й замасковані прихильники, а то й сам Пятіяр, та лише на те, щоб в роботі перешкадати.

Ті, що телефонували, то були ці, котрим прийдоси лекше і скорше досягнути те, чого им бажалося, телефоном ніж перепишкою або особистим відвідинням головної канцелярії. І між ними, що дзвонили, не бракло більшешціної нахобности. Дзвонили не лише до головної канцелярії і не лише в ті години урядові, але аж до помешкань урядників. Як у таких випадках почувались урядники, хай послужить опис одного з таких випадків:

Прийшов урядник до хати і забирається відпочити. З перемучення все, перебуває в канцелярії, дадше снується безладно в його голові та напів сонно. Цього дня мав візиту Пятіяра, який його поденерував домаганням „протоколів“. Мовляв, „коли не пожуєте труду та зробите мені героєм в очі большевників, то я з вляности за це зроблю тебе найбільше популярним між Союзниками. Назву тебе фармером-куркулем, фашистом. Зареву на цілу Америку, що Союз то ти. Як же вивиниш у протоколів, як те задушлими дарику членів і вельо Союзу робити, і як це переводити будете, то я не лише зорганізую всю свою братьо вам на поміч, але тебе самого або всіх тих, що в головній канцелярії працюють, для більшої популярности піддам нашому партійному судови і на смерть засуджу. Зробаю тебе найбільше популярним Українцем не лише між Союзниками, але й на цілий світ“. І так той урядник вже в своїй хаті, розлагаючись до спання, ще дадше з Пятіяром „дискусію“ провадить. Ба вже й молитися „не введи нас во искушение“, а Пятіярову пропозицію на думці має. Лежав вліп оди черевик скинути, та за другим сягає, аж тут знову дзвонить. Машинально за телефон налягає і чує, що з другого кінця тихо сильним басовим голосом, мовби десь з великої і дуже акустичної хати, питає: „Чи ти ви секретар?“. Так, це я, відповідає. Втім з другого кінця аж заревіло: „Бійтеся Бога! Та чи вже Бога в серцю не маєте?“

„Що це?“ — урядник півголосом сам себе питає. Це якраз так звучить, як Пятіяр конвенцію представляє. Якже так в оди черевику тади напів убраній.

А телефон гудить: „Ая, ая, конвенція!“ Аж присів урядник і знов півголосом до себе каже: „Дійся воля божа“. „Що?“ — реве телефон, „я божаю волею заступається? Так як добре знаєте, що воля народу то воля божа, та що воля народу, отже й божаю, конвенція назначена до Дітройта, а не до Шікаго“. „Що? То ви не на конвенції?“ — питається урядник. „А звідки ви говорите, та хто ви і чому не дадше відпочити?“ На це басовий здоровенний голос відповідає: „Я відділовий урядник з Сомерві, Н. Дж., ваш неадекватний сусід. Кличу по ноці, бо в ноці телефон дешевий, а до вас тому, що ближче“. „Так же було відразу скажіть, каже урядник, „Чим можу служити?“ „Слухайте!“ — знову піднесеним голосом сусід говорить. „Досі ви в „Свободі“ подавали раз, що конвенція буде в Дітройті, а другий раз, що в Шікаго. Нині ми дістали „Свободу“, в якій написано й оди й друге. Скажіть чи це можна стерпіти, та як не ревіти?“ „То чому не кричите так, щоб чули ті, котрі це пишуть, але мені до вуха, та ще тоді, коли я засплю в своїй власній хаті?“ — питається урядник. „Вам же таке саме прислугу право, як іншим. Та не турбуйтеся, проправа конвенції, як самі знаєте, порішена“. „По шож ви в „Свободі“ пускаєте“, вже лагідніше питається сусід. „Бо не маємо сили стримати“, відповідає урядник. „А бодай же вас, то вже й може гаю наляти, тади нічого людям не кажете?“ „І на це не маємо права, бо й речення проголошення конвенції є такою означеною статуту“. „Так ви бачите, що люди тим поіртвані“, повідомляє сусід. „Таких горничих як ви нема багато. Досвідчені Союзники заки якусь справу організаційну трактують, то наперед у статут заглядають, що і як після цього можливе, і шойові тоді збирають голос. Проголошенням оіпії, що задали світові вистави в Шікаго варто би там і конвенцію відбиту, могли поіртванити такти, що вже „приготовилися“ на Дітройті, тади зміни переклалися“. „Ну, до побачення в Дітройті, хоч же не знаю, чи буду вибраний делегатом“. „До того ще далеко; скажу хіба лише добраніч. Хай вас спить, що вас вибравать“. „Добраніч“.

ПОМІЧ СТАРОГО КРАЮ УКРАЇНСЬКІЙ ВИСТАВИ

Українська Виставова Корпорація Всесвітньої Вистави у Шікаго, вважачи укладження Вистави не як справу тільки одної української еміграції в мери, але як справу наскрізь всесуарську, звернулася до всіх установ старого краю з зазивом до співпраці. Старо-крайові установи зрозуміли далекосягне значення і вагу Вистави і заявили повну кооперацію в тій справі.

На днях прийшов до Української Виставової Корпорації Всесвітньої Вистави лист від нової організації, що powstała у Львові на наш заклик, в якій то організації заперезентовані всі найважливіші українські установи. Ціло цю організацію є допомогою тутешній Корпорації в укладженні Вистави. Назва цієї організації є „Комітет Допомоги Українській Корпорації Світової Вистави в Шікаго“.

На чолі цього Комітету стоїть ексекутива, зложена зі слідуєчих осіб:

Голова: Радник Ілля Коробуза, емеритований директор української гімназії, голова Рідної Школи. Заступник голови: посол Остап Луцький. Секретар: Лев Янічук, секретар Рідної Школи. Скарбник: пані Ірина Павлівська, пресідантка Мистецького Союзу.

Член-директор: д-р Ярослав Пастернак, кустом Музею ім. Тараса Шевченка.

Член-директор: д-р Ігор Федів, пресідант Українського Технічного Товариства. В Комітеті Допомоги Українській Корпорації Світової Вистави беруть участь всі українські установи, які українська національна преса, зрештою, презентувати своїми представниками.

Комітет поділяється на поодинокі ділові секції, яких ввійшло в одинадцять:

1. Економічна Секція: протівник посол Остап Луцький, як члени входять представники Товариств: Ревізіоніст Союз Українських Кооператив, Центросоюз (дир. Турчак), Центробанк (Осип Лавосцький), Земельний Банк (дир. Кривуцький), Маслосоюз (інж. Мих. Хронов), Народна Торговля (д-р Ол. Барилка), Дістер (д-р Любомир Макарух), Достава (інж. Люб. Садовийка), Народне Мистецтво (пані Ір. Павлівська), Карпатів (д-р Гіжа).

2. Виховна: Рідна Школа (Августин Домбровський), Т-во Українська Захоронка (Антін Рак), Т-во Опіки над Молодію (Гнат Павлюк), Ва-

жінство Поміч Українського Вчительства (Михайло Таранько), Учительська Громада (Володимир Радзівич).

3. Наукова: провідник о. д-р Іосиф Саліп; учасники: Наукове Товариство ім. Шевченка (д-р Вол. Левицький), Богословська Академія (Мих. Драган).

4. Освітньо-організаційна: провідник д-р Юліян Корюк; учасники: Просвіта (Семен Магала і Микола Дужий), Союз Українок (пані Котулюкова), Українське Технічне Товариство (д-р Ігор Федів), Гігієнічне Товариство (проф. д-р Марія Пачинишин), Відродження (Іван Костюк), Мішанське Брацтво (Микола Кривуцький), Зоря (Дмитро Хомак), Українське Товариство Допомоги Інвалідам (Семен Український).

5. Купів і промислові (Григорій Гануляк), Союз Українських Видавців і Книгарів (Михайло Матчак), Достава (інж. Люб. Садовийка), Народне Мистецтво (пані Павлівська).

6. Інформаційно-пропагандивна: провідник д-р М. Рудницький і Письменників (д-р Рудницький), Діло (д-р Іван Німчук), Новий Час (д-р Мирон Коновалець), Мета (д-р Гнатівський), Нова Зоря (д-р Осип Назарук), Свобода (Гладий), Неділя (Я. Курдиш).

7. Спортво-руханкова: провідник проф. Степан Гайдух; учасники: Сокія (Великий Луг) (д-р Лашкевич), Український Спортивний Союз (д-р Гнатівський), Ловецьке Товариство Тур (інж. Мудрак).

8. Мистецька: провідник артист Михайло Осінчук; учасники: Асоціація Незалежних Українських Мистців (М. Осінчук), Музичне Товариство ім. Лисенка (д-р Філарет Колеско), Товариство Прихильників Мистецтва (Антін Рак), Українське Педагогічне Товариство (Данило Фіголь).

9. Церковна: провідник о. світний Юліян Дзерович; учасники: гр. кат. Митрополітичн Консисторія (о. канц. Микола Галінт), Товариство св. Андрія (о. Дзерович), Богословська Академія (Мих. Драган).

10. Народне Мистецтво: провідник д-р Ярослав Пастернак; учасники: Національний Музей (д-р Л. Свенцицький), Народне Мистецтво (пані Павлівська), Музей ім. Шевченка (д-р Пастернак), Музей Товариства Бойківщини (зі Самбора).

11. Статистично-діаграма: провідник д-р Ігор Федів, учасники — знавці, яких покляче провідник.

В листі своєю Комітет не тільки обіцяє співпрацю, але й подає дуже цінні заваги щодо укладження самої Вистави і відповідного розміщення

експонатів. Комітет перебрив на себе старання про експонації зі старого краю, відповідальний їх добір, пересилку й опанування, як також всієї статистичні дані українських земель, населення тих земель, географію і природні багатства поодиноких українських околиць, діаграми карти і т. п. Одним словом: усе, що можна і треба буде привезти зі старого краю — буде як слід підібране і переслане на Виставу. Також Комітет Допомоги обіцяє прислати одиного або й двох експертів-артистів, які знавцями фаховим розціненням експонатів зі сторони мистецтва.

На кінці подаємо витяг з цього листа, який цитуємо без всяких змін:

„Поданою Вам до відома наші дотерпіння з огляду на північ, — мусимо же звернути особливу увагу на справу поіртваній фондів. Застерегаємося згорі, що робимо це дуже нерадю, бо побоюємося, щоби нас хто не посядував, будучи ми хотіли, як бажали використовувати Земляків і Америку.“

„Не можемо почати збірків експонатів, які дово не матимемо якоїсь поважної суми на їх купно або часткової видатки. (Підчеркнення наше). Самі не розпоряджаємо фондами. Товариства, що займаються мистецтвими промислами, мусять при замовленнях купувати матеріал і платити робітникам; наші мистці не можуть позбутися деяких творів, з яких продажі життя, якщо не дстануть якої невеличкої пайки в формі забезпечення. Зрештою, маємо надію, що більшість мистецтвих виробів і самих творів мистецтва можна буде підчас Вистави розпродати хочби між американських земляків, коли не чужинців.“

„Говорачи конкретно — тутешній Комітет потребував би готівкою вже тепер — 5,000 доларів, а це тому, бо селянські роботи можуть бути виконані зимовими місяцями, а на їх викінчення треба чимало часу.“

„Предкладаючи Вам наші думки до розгляд, зазначаємо, що Ваш план зовсім покривається з нашим. Прохало розважити наші прохання чи швидше і виліпирити про це оіпії зі своєю бою.“

Дало тепер виключно за нами. Ми також повинні дуже серйозно вже тепер почати працю над самим павильоном, його укладженням і поставленням цілої Вистави на відповідний бізнесовий рівень. Вистава мусить бути не лише зразком мистецтва й української культури та поступу України за останніх сто років, але також мусить бути по-

ставлена на відповідній бізнесовій висоті, бо й це буде нам зараховане в нашу користь. Розвий бізнесового інстинкту належить також до здобутків двадцяти століття і як в нас його не буде, і не буде він виказаний у урядженні Вистави, то це тільки докаже, що ми ще не досирали до повного життя.“

Черга на Америку і Канаду зібрати потрібні фонди. Так, як досі фонди напливають, то ми не за п'ять місяців, але й за п'ять літ не будемо готові до Вистави.

Коли пропустимо цю золоту нагоду заговорити до „культурного свита культурним язиком, коли заведемо і на цьому фронті повести офензиву за українську справу, то на слідуочу нагоду прийдеться нам довго жалати. А хто знає — може дрга нагода зовсім не приде!“

Українська Виставова Корпорація Всесвітньої Вистави в Шікаго:

Д-р Мирослав Сіменюк, голова;

М. М. Белегай, фін. секр.; С. Куропас, секретар; Т. Шпікула, касієр.

СПІВАНІК

для дітей дошкільного та шкільного віку на один, два і три години. Видається Рідної Школи. Зладив Михайло Гавровський.

Ціна 35 центів.

„SVOBODA“

81-83 GRAND ST., 850 P. O. BOX 346.

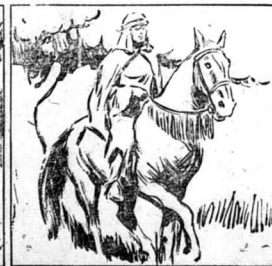
Найбільш на розв'язачі болю, наші пані з Бейлоу.
„Довіри усе в першім на ремантам. Погося в чужу про Анжор Пейл-Експеллер і в чужу фаншину. Ваш перший навіс додмо мого поможу. Не вжуйте одної Анжор і в чужу робити вою робити без поможу. І не маю бланка болю з емоцій чужих.“
Buffalo, N. Y. J. G.

PAIN-EXPELLER

ВЗОРІ
170 E. 4th St., New York, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
153 AVENUE B,
NEW YORK, N. Y.
(Механ. 9.110 у.)
Тел. ALGONQUIN 4-8625.
Укладання: рано від 11 до 12, ввечір від 6 до 8, а в неділю від 9 до 10 ранку.

ТАРЗАН МОЖНОВЛАДЕЦЬ ДЖУНГЛІВ.

Нума був голодний. Вже три дні в три ночі він шукав собі поживи, але не знайшов нічого. Він уже досить старий, та встали лишастись й надалі страшною машинною руйні йищення. Голод його лютить і він готовий випитися лазаурі в першу живу істоту, що йому попадеться. Він старанно обнюхує повітря, чи не принесе воно запаху якоїсь поживи. Несподівано Нума занюхав запах людини. Встав насторожившись, Нума став чекати

Вже була третя доба, як Цейд утік з табору Шейка й простав у гайну джунглів. Він радів зі свого чудесного визволення й не перестав думати про свою улюблену дівчину, яка дала йому можливість утекти. Він мріяв про те, як знову стріне свою Атею, але вже так, щоб з нею не розлучатися. Він укладав у своїй голові різні плани на майбутнє, забуваючи про сучасність, яка затала в собі багато несподіванок і небезпек.

Він не чув, що за найближчим кушем притавився Нума й своїми хижими очима вже міряв віддаль між ним і конем Цейда. Цейд навіть не заперіг, що його кінь насторожив уха й почав обережніше ступати, почувши звіра. Нума був так розятрений голодом, що стратив свою звичку рівноваги й метіксив при нападі на жертву. Він зробив широкий скок, а в ту мить кинувся в бік і Нума перелетів через нього, лише вдаривши його лабою по хвості.

Цейд не втримався на сіллі й залетів на землю. Коли він зловив миттю на ноги, то побачив себе на стелі, яку вже перегорджував йому велетенський лев, котрий готувався до нового нападу на Цейда. Все промайнуло, як у міні. Коли Цейдові здавалось, що нема рятунку, він побачив, що за дерева вискочила велетенська постать напів нагої людини з ножем у руках. Блансую лезом і впилюючи в широкую щину старого льва.

КАЛЕНДАРІ НА 1933 РІК

ВЖЕ ВИПЛИЛИ З ДРУКУ.
Маємо на складі 30 річорічних календарів на 1933 рік. — Календарію друкований по українськи, сьят означені червоними буквами.
Ціна за один календар 30 ц.

З пересилкою, а 4 за долар.
Шпоришам, агентам і для тих, що хотять зайнятися продажою календарів, виславимо злрок списку стінних календарів по 100 штук ціни. За попереднім надісланим \$4.00 виславимо 25 штук окладних календарів, щоби не оглянули, а описав замовили більше число. Замовлення посилає на адресу:

UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th St., New York, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОТРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОК, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦІ.
Тел.: Orchard 4-2568
129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY